

26.5.1927 Tarihli ve 1050 Sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanunun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin 27.2.1979 Tarihli ve 24 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 5.11.1988 Sayı : 19980)

Kanun No.
3483

Kabul Tarihi
26.10.1988

MADDE 1. — 26.5.1927 Tarihli ve 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 22, 24, 28, 29, 31, 34, 37, 56, 59, 62, 64, 83, 84, 86, 92, 101, 107 ve 108 inci maddeleri aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir.

Madde 22. — Bütçe ödeneklerinin verimli ve tutumlu olarak kullanılmasını sağlamak amacıyla, aşağıdaki ilkeler gözetilir ve yaptırımlar uygulanır:

A) Tahakkuk memurları, ödeneklerin zamanında ve yerinde kullanılmasından, giderin gerçek gereksinme karşılığı olmasından, programlanmış hizmetlerin zamanında yerine getirilmesinden sorumlu, ita amirleri de bu hususları gözetmekle yükümlüdürler.

Bu Kanunun uygulanmasında hangi görevlilerin gider tahakkuk memuru sayılacağı, bütçe kanunlarındaki ayırımı da gözönünde bulundurularak Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belli edilir. Tahakkuk memuru sayılanlara ita amirliği yetkisinin verilmesi durumunda tahakkuk memurluğu görevi yetki kademesindeki en yakın yönetici tarafından yürütülür. Bu durumda ita amiri ve tahakkuk memuru yukarıdaki hususlardan birlikte sorumlu olurlar.

B) a) Bir giderin yapılmasına gerek gösteren görevliler, giderin gerçek gereksinme karşılığı olmasından tahakkuk memuru ile birlikte,

b) Bir mal veya hizmetin alınmasında görevli olanlar ilgili usul hükümleri çerçevesinde, belli nitelikteki mal veya hizmetin en uygun bedelle elde edilmesinden, belli bir bedelle amaca uygun nitelikte en fazla mal veya hizmet sağlanmasından doğrudan doğruya, Sorumludurlar.

C) Alınmayan mal ya da hizmeti alınmış; mevcut olmayan inşaat, onarım ve üretimi var ya da bitmiş gibi göstererek gerçek dışı belge düzenlemek suretiyle Devletin mal varlığından bir eksilmeye neden olanlar ile bu ve benzeri gerçekleştirme ve diğer kanıtlayıcı belgeleri bile rek imza ya da onaylamış bulunanlar hakkında ceza kanunlarının bu eylemlere ilişkin hükümleri uygulanır.

D) Yukarıdaki fıkralarda belirtilen hükümlere aykırı işlem ve davranışlardan doğan Devlet zararı, sorumlularına ödettilir. Şu kadar ki, suç konusu teşkil etmemek kaydıyla, bu işlem ve davranışlar devlete ait bir hizmet ve girişimin gerçekleştirilmesi yada tamamlanması gibi iyiniyetli bir amaca dayandığı ve hizmet yapılmış ya da mal teslim alınmış bulunduğu takdirde, Sayıştayın, Maliye ve Gümrük Bakanlığının ya da ilgili dairenin istemi üzerine, atamaya yetkili merci veya kurullar tarafından sorumlularının birer aylıklarının ceza olarak kesilmesine; tekarlanılması durumunda bunların ilgili hizmetlerde bir daha çalıştırılmamak üzere görevlerinin değiştirilmesine ya da memurluktan çıkarılmasına kanun, tüzük ve yönetmeliklerinde bu cezayı vermeye yetkili kılınmış merci ya da kurullarca karar verilir. Bu Kanunun sorumluluk üstlenme ile ilgili hükümleri saklı kalmak üzere, gözetim yükümlülüğünü yerine getirmeyen ikinci derece ita amirlerinin birer aylıklarının kesilmesine Sayıştayın veya Maliye ve Gümrük Bakanlığının istemi üzerine İçişleri Bakanlığınca karar verilir. Birinci derece ita amiri olan bakanlar hakkında 13 üncü madde uyarınca işlem yapılır.

E) Adı ne olursa olsun bir komisyon veya kurul gibi bir organ ya da uzman bir görevli tarafından düzenlenen keşif, hakediş, tutanak, rapor, karar ve benzeri belgelere dayanılarak yapılan ödemelerde Sayıştayca saptanacak sorumluluğa, tahakkuk memuru ve saymanla birlikte, söz konusu belgeleri düzenleyen ve onaylayan kişiler de katılır.

Madde 24. — Devlete ait taşınmaz mallardan değeri yılları bütçe kanunlarında saptanan alt sınırdan düşük olanlar Maliye ve Gümrük Bakanlığınca (harp gemileri Millî Savunma Bakanlığınca), alt ve üst sınırlar arasında kalanlar Bakanlar Kurulunca satılır; üst sınırı aşanların satışı yasa ile olur.

Madde 28. — Her malî yılda Devletçe toplanacak gelirler ile ödenecek giderler bütçe kanununda belli edilir. Bütçeler, kalkınma plan ve programlarının gerekleri ile fayda ve maliyet unsurları gözönünde tutularak verimlilik ve tutumluluk ilkelerine göre hazırlanır ve uygulanır. Gelir tahsilatı, ödemeler dengesi ve genel ekonomik koşullar gözönünde tutularak ödeneklerin her yıl bütçe kanunlarında gösterilen oranlara kadarki kısmını kullandırmamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Madde 29. — Bütçe Kanunu bir metinden ve ekli cetvellerden oluşur. Eklenmesi öngörülen cetveller ilgili bütçe kanunlarının metinlerinde gösterilir.

Madde 31. — Gider cetvelleri daireler ve bölümler olarak düzenlenir. Birbiriyle ilgili ve bağlantılı giderler bir bölüm oluşturur. Bölümlerin düzeni, yılları bütçe kanunlarında belirtilir.

Bütçenin hazırlanması

Madde 34. — Bakanlıklardan her biri kendi bütçesini hazırlayarak temmuz ayı sonuna kadar Maliye ve Gümrük Bakanlığına gönderir. Maliye ve Gümrük Bakanı da kendi Bakanlığının gider bütçesi ile gelir bütçesini hazırlayıp ötekilerle birleştirerek Devletin bir yıllık genel bütçe tasarısını meydana getirir. Bu tasarı Bakanlar Kurulunca incelenip onandıktan sonra malî yıl başından en az 75 gün önce, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

Madde 37. — Bütçe kanunlarında belirtilecek hizmet ve amaçlar için genel ve katma bütçelere gerektiğinde aktarma yapılmak üzere Maliye ve Gümrük Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerinde yedek ödenek bulundurulabilir.

Bu ödeneklerden aktarma yapmaya Maliye ve Gümrük Bakanı yetkilidir.

Madde 56. — Bütçeler ve bölümler arasında ödenek aktarması yasa ile olur. Ancak, harcamalarda tasarrufu sağlamak, dengeli ve etkili bir bütçe politikasını gerçekleştirmek üzere bu tür aktarmaları yapmaya ve yeni tertipler açmaya, bütçe kanunlarıyla Maliye ve Gümrük Bakanı yetkili kılınabilir.

Bölüm içi aktarmalar Maliye ve Gümrük Bakanının izni ile yapılır.

Madde 59. — Maliye ve Gümrük Bakanlığı bütçesinin düşünülmeyen giderler karşılığı tertibinde yer alan ödenekten, bütçenin hazırlanması sırasında öngörülmemen ve bütçede tertipleri bulunmayan, ancak yerine getirilmesi zorunluluğu Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan olağanüstü hizmet ve giderleri karşılamak amacıyla ilgili kuruluş hizmet programlarında gerekli tertipleri açarak aktarma yapmaya ve bu tertiplerden yapılacak ödemelerin esaslarını gerektiğinde saptamaya Maliye ve Gümrük Bakanı yetkilidir.

İlgili ya da “geçen ve eski yıllar borçları” tertiplerinden ödenemeyen ilama bağlı borçlar Maliye ve Gümrük Bakanlığı bütçesi ile katma bütçelerde yer alan ilama bağlı borçlar tertiplerinden ödenir. Bu tertiplerdeki ödenekleri, yetmemesi halinde, artırmaya Maliye ve Gümrük Bakanı yetkilidir.

Madde 62. — Bakanlar, ikinci derece ita amirlerinin merkezden izin almaksızın hangi tür ve tutardaki sözleşmeleri yapmaya yetkili olduklarını malî yıl başında duyururlar.

Madde 64. — Harcamayı gerektirecek taahhüt ve sözleşme tasarıları vize için Maliye ve Gümrük Bakanlığına gönderilir. Maliye ve Gümrük Bakanlığı vizesinden ayırık tutulacak taahhüt ve sözleşmeler yılları bütçe kanunlarında belirtilir.

Maliye ve Gümrük Bakanlığına gelen taahhüt ve sözleşme tasarılarından uygun görülenler 15 gün içinde vize edilir. Uygun görülmeyenler aynı süre içinde gerekçeli olarak ilgili kuruluşa gönderilir. Aykırılık ya da eksiklikler söz konusu gerekçe doğrultusunda giderildikten sonra Maliye ve Gümrük Bakanlığına ikinci kez gelen taahhüt ve sözleşme tasarıları bu noktalardan incelenir ve tatil günleri sayılmamak üzere 5 gün içinde vize edilir; uygun bulunmazsa geri çevrilir. Geri çevirmelerde, yasaların açıkça yasaklamadığı konularda ilgili ita amirlerinin sorumluluk üstlenmesi durumunda, 832 sayılı Sayıştay Kanununun ilgili hükümleri saklı kalmak üzere, taahhüt ve sözleşmeler imzalanabilir.

Madde 83. — Aşağıda koşulları belirtilen durumlarda avans verilebilir, kredi açtırılabilir.

A) Bütçe içi avans ve krediler :

a) Tahakkuk ve verile emri işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi ve çeşitli giderler için ita amirlerinin gösterecekleri lüzum üzerine, görevlendirecekleri mutemetlere, üst sınırları yılları bütçe kanunlarıyla saptanacak tutarlarda avans verilebilir. Avansın sınırlandırılmasına Maliye ve Gümrük Bakanı yetkilidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı kararıyla Cumhurbaşkanlığı daire mutemetlerine ve Maliye ve Gümrük Bakanlığınca, Bakanlar Kurulu kararına dayanılarak, askerî daireler mutemetleri ile elçiler, konsoloslar, müşavirler ve ateşelere bu tutarın üzerinde avans verilebilir.

b) Verilebilme koşulları (a) fıkrasında belirlenen avans sınırlarını aşan giderler için dairesinin göstereceği lüzum ve Maliye ve Gümrük Bakanlığının izni üzerine, ita amiri mutemetleri adına banka veya saymanlık nezdinde kredi açılabilir. Banka veya saymanlık, mutemedin göstereceği yere veya alacaklıya doğrudan doğruya ödeme yapar.

c) Yabancı ülkelerde yapılacak satın almalar için görevlendirilen mutemetler adına gerektiğinde, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca, yerel bankalardan birinde kredi açtırılır.

d) Yabancı ülkelere yapılacak satın almalar için, dairesinin göstereceği lüzum ve Maliye ve Gümrük Bakanlığının izniyle, millî bankalar nezdinde akreditif karşılığı kredi açtırılır.

Açılmış akreditiflere ilişkin kredi artıkları ertesi yıla devredilmekle birlikte ödenekleri iptal olunur. Devredilen kredi artıklarının karşılığı, yeni yılda Maliye ve Gümrük Bakanlığınca ilgili kuruluş bütçesinde açılacak özel bir tertibe ödenek kaydolunur.

Yılı için geçerli sözleşmeler ile gelecek yıl ya da yıllara geçerli sözleşmelerin bitim tarihlerinde henüz bir kısım hizmet yerine getirilememiş, ancak, ilgili idarece ek süre verilmiş ve bu süre ertesi malî yıla taşınmış ise; yıl sonunda taahhüt artığı devredilir ve bu tutarlara ilişkin ödenekler hakkında akreditiflerle ilgili hükümler uygulanır. Devredilen taahhüt artığı karşılığı hizmet ek süre içinde yerine getirilerek kanıtlayıcı belgeleri saymanlığa verildiğinde, tutarı hizmetin yapıldığı yıl bütçesine gider kaydıyla ödenir.

e) Görevlilere geçici ya da sürekli görev yollukları karşılığı avans verilebilir. Bu avansların tutarı ve mahsup süreleri özel yasalarındaki hükümlere tabidir.

B) Bütçe dışı avanslar :

a) Taahhüt tutarının üçte birine kadar Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan oranlarda, hizmet yerine getirildikçe mahsubu yapılmak üzere, müteahhitlere, teminat karşılığı bütçe dışı avans verilebilir. Bu avansların verilebilmesi sözleşmelerinde öngörölmüş olması koşuluna bağlıdır.

b) Özel yasalarında hüküm bulunması durumunda bütçe dışı avans verilebilir.

Madde 84. — Bütçe içi avans ve krediler karşılığı ödeme emirleri ilgili tertipte saklı tutulur.

Her birim için yalnız bir mutemet görevlendirilebilir. Hangi örgüt kademelerinin birim sayılacağı bütçe kanunlarındaki ayırıma paralel olarak Maliye ve Gümrük Bakanlığınca belli edilir. Bir bütün oluşturan ve ayrı ayrı yerlerde bulunan askerî birimler ile kurumların herbiri için ayrı mutemet görevlendirilebilir.

Bir mutemete verilecek avanslar, toplamı 83 üncü maddede belirlenen tutarları aşmamak koşuluyla, çeşitli tertiplerden olabilir.

Madde 86. — Her mutemet aldığı avanstan harcadığı tutarlara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri en çok bir ay, adına açılan kredilerden harcadığı tutarlara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri ise en çok üç ay içinde saymana vermekle yükümlüdür. Bu süreler içinde getirilecek harcama belgeleri tutarında yeniden avans verilmesi veya kredi açılması olanaklıdır. Bu biçimde mahsup işlemi yapılmadıkça aynı iş için yeniden avans verilemez, kredi açılmaz. Mutemet, işin tamamlanmasından sonra, yukarıdaki bir ve üç aylık sürelerin bitimini beklemeksizin, avans ve kredi artığını iade etmek ve hesabını kapatmak zorundadır. Süresi içinde mahsup edilmeyen avanslar için mutemetler hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Madde 92. — Malî yılın sonuna kadar ödenemediği gibi emanet hesabına da alınamayan borçların ödenmesine ilişkin hükümler bütçe kanunlarında gösterilir.

Kesinhesaplarda Süreler

Madde 101. — Bakanlardan her biri kendi bütçesine ait gider kesinhesap cetvelini malî yılın bitiminden itibaren en geç beş ay içinde Maliye ve Gümrük Bakanlığına gönderir. Maliye ve Gümrük Bakanı kendi Bakanlığına ait gider kesinhesap cetvelini aynı süre içinde hazırlamakla beraber Devletin genel gelir ve giderlerini kapsayan Hazine genel hesabını ve kesinhesap kanun tasarılarını düzenleyerek malî yılın bitiminden itibaren en geç yedi ay sonunda Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilmek üzere Bakanlar Kuruluna sunar.

3483

26.10.1988

Hazine genel hesabı ve kesinhesap kanun tasarılarının bir örneği de bu süre içinde Sayıştay Başkanlığına gönderilir.

Görevden ayrılan bakana ait kesinhesap, yerine gelen bakan tarafından verilir.

Genel Uygunluk Bildirimi

Madde 107. — Sayıştay, kesinhesap kanun tasarılarının kendilerine verilmesinden itibaren en geç yetmişbeş gün içinde, Hazine genel hesabı üzerindeki genel uygunluk bildirimini Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.

Mahsup Dönemi

Madde 108. — Malî yılın bitimine kadar fiilen yapılmış olan ödemelerden mahsup edilememiş olanların mahsup işlemlerine saymanlarca malî yılın bitiminden itibaren bir ay süre ile devam edilebilir.

Bu süreyi uzatmaya Maliye ve Gümrük Bakanı yetkilidir.

MADDE 2. — 1050 sayılı Kanununun 32 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
1	7	347
15	14	238
16	17	26:32,35,71:76

I - Gerekçeli 101 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 17 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/38